

[komment]

A szlovákiai magyar színház „mezőnye” olyan kicsi, hogy erről nehéz részletesebben írni. Az idei évad a néhány meglévő színháznál nem tartozott a legjobbak közé, az EPOPTeia társulatnak pedig az idén nem is volt új bemutatója. A beválogatott (ill. ajánlott) előadásokon kívül még Valló Péter komáromi rendezése (Csiky Gergely: Lumpok) képviselt olyan minőséget, amelyet számításba kellett venni a döntésnél.

A válogatás legfontosabb szempontja az előadás (színházesztétikai) minősége és gondolati tartalma, illetve a közöttük lévő összhang volt.

Koldusopera – a Thália Színház évadának többi előadása meglehetősen olcsó kommersz, kétes (vagy kétségtelenül gyenge) színvonalon megvalósítva. Ez az egyetlen mű, amelyben fölfedezhető az értelmezés szándéka, az egyetlen előadás, mely legalább megkísérel túllépni a pusztá, felszínes szórakoztatáson.

Lear lányai – egy klasszikus történet szerzői „továbbgondolása”, egyszerű, tiszta formában megfogalmazva. A Szevasz Színház egyébként évek óta rendszeresen dolgozik, számos elgondolkodtató, korunk társadalmi-politikai kérdéseivel foglalkozó, azokhoz „hozzászóló” előadásuk volt, úgy vélem, mindenképpen ott a helyük a kiszvárdai „mezőnyben”.

Cseresznyés kert – a szlovákiai magyar színházak idei évadának kiemelkedően legjobb előadása. Martin Huba rendező megtalálta a csehovi figurák és történet, valamint korunk környezetünk „alakjai” közötti „átjárást”, összefüggéseket, a mű „aktualitását”. Mindezt sikerült stílusosan egységes formában színpadra állítani. Az előadásban több nagyszerű színészi alakítást láthatunk, közülük is kiemelkedik Bandor Éva Ranyevszkájája.

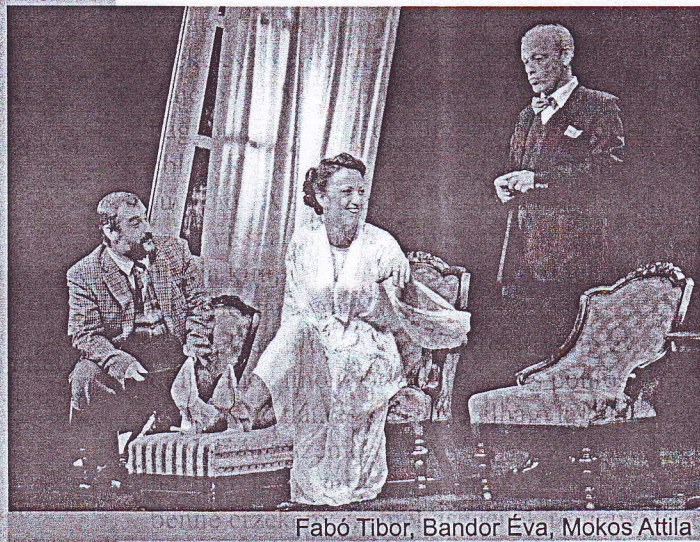
Hizsnyan Géza, válogató

[fókusz]

Holt lelkek között
Cseresznyés kert – Komárom

A plafonról függő ablakok és a vastag keretes ajtók sajátos, elemelt hangulatot adnak a Komáromi Jókai Színház Cseresznyés kertjének, a letakart székerek előrevetítik a feudális világ pusztulását, de a Chirico és Zajcev Dmitrij kortárs orosz festő szürrealista festményeit idéző képesség hagyományos csehovi díszletelemekkel és játéktípussal keveredik, az ablakok pedig erős szimbolikájuk mellett sem töltenek be semmiféle funkciót. A szürrealista megközelítés kizárólag egyetlen jelenetben köszön vissza, amikor a vonat megérkezik, és a zongorán álló Ranyevszkaja alakja kirajzolódik a ködben. Ezt a jelenetet leszámítva azonban klasszikus lélektani drámát látunk a színen.

Az előadás erénye a főszereplő Ranyevszkaja (Bandor Éva) lelki rezdüléseinek finom érzékeltetése és pontos kidolgozása, a nőé, aki miután elvesztette fiát, és szerelme elhagyta, visszatér a „holtak házába”, ahol a falak és a személyiségek egyaránt málladoznak. Maszkjai között nem húzható meg éles határvonal, szerepjátszása folyamatosan csatározik benne érzékeny személyiségének romjaival; érzékenységét egoizmussal, önzését empátiával leplezi.

Fabó Tibor, Bandor Éva, Mókos Attila

Gyönyörű ellenpontja a szobalány (Molnár Xénia), aki felvett, úrnőjét utánzó szentimentalizmussal palástolja szenvedélyes, kissé bárdolatlan természetét. Látszatmegoldások helyett igazi életre vágyik. Ez a holt lelkek között – akik csak esznek, isznak, szenvednek, és eliramlik mellettük az élet – természetesen lehetetlen.

A halódó dzsentrivilág ellenpontja Lopahin is,

az új birtokos (Tóth Tibor), aki az étellel való szembenézés helyett munkába menekül, és minden más időtöltést feleslegesnek talál. Figurájának érdekessége, hogy bár egy új korszak eljövételét hirdeti, ám hiába... A felesleges ember dolgozni kezd, de lelkét ez sem menti meg.

A többi szereplő kevésbé körvonalazható, ami egyfelől beletörődésükből és megalkuvásukból, másfelől rendezői kidolgozatlanágukból fakad. Anya (Tar Renáta) darabos, és eltűnik anyja árnyékában, Trofimov (Szabó Viktor) hol világmegváltó ifjú titán, hol könyvfizológus, aki elméletekkel helyettesíti a valóságot, Ranyevszkaja bátyja (Mókos Attila) néha egyszerűen túl sok, míg fogadott lánya (Holocsy Krisztina) magába forduló, takarékoskodó vénlány, aki görcsösen akarja a szerelmet vagy a házasságot (hogy melyiket, az nem derül ki pontosan).

Az apróbb hibák ellenére precíz és lírai előadás végére ráébrednek, hogy a középső ablak szerepe mégsem elhanyagolható: a benne világító reflektor csillagként mutatja az utat. Csak az a kérdés, hogy az merre vezet tovább.

Selmeczi Bea

